

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 451/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júla 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej Advokátskou kanceláriou Futej & Partners, s. r. o., Radlinského 2, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Daniel Futej, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 29/2017, 1 Cdo 30/2017 z 25. apríla 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4 Co 178/2015, 4 Co 179/2015 z 20. apríla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. júna 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Cdo 29/2017, 1 Cdo 30/2017 z 25. apríla 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“) a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 4 Co 178/2015, 4 Co 179/2015 z 20. apríla 2016 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že Okresný súd Bratislava I (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom č. k. 18 C 15/2013-125 zo 4. novembra 2014 zamietol návrh, ktorým sa sťažovateľka ako navrhovateľka domáhala proti Slovenskej republike, zastúpenej Národnou bankou Slovenska (ďalej len „NBS“), ako odporkyni zaplatenia sumy 43 127,05 € s prísl. predstavujúcej náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom odporkyne pri vykonávaní bankového dohľadu nad činnosťou PODIELOVÉHO DRUŽSTVA SLOVENSKEJ INVESTÍCIE (ďalej len „PDSI“ alebo „družstvo“) a obchodníka s cennými papiermi CAPITAL INVEST, o. c. p., a. s. (ďalej len „obchodník s cennými papiermi“). Sťažovateľka svoj návrh odvodzovala zo skutočnosti, že v máji 2010 sa dozvedela, že obchodník s cennými papiermi s družstvom k 30. 4. 2010 skončil činnosť, že družstvu neodovzdal žiadne portfólio ani zverenú peňažnú prostriedky a že z tohto dôvodu družstvo nemá prostriedky na výplatu sťažovateľkou zverených prostriedkov družstvu vrátane ich zhodnotenia. Sťažovateľka uvádza, že peňažné prostriedky do družstva vkladala výhradne a len z dôvodu, že sa spoľahla na to, že družstvo a aj obchodník s cennými papiermi sú subjekty, nad ktorými je vykonávaný dohľad NBS, a teda že bude zabezpečené ich riadne fungovanie, a tým budú nielen ochránené jej peňažné prostriedky, ale aj budú zhodnotené v garantovanej výške.

2.1 Proti prvostupňovému rozsudku podala sťažovateľka odvolanie. Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil prvostupňový rozsudok a v úvode odôvodnenia uviedol:

„V procesnom postupe súdu prvého stupňa odvolací súd nezistil ani procesné pochybenia alebo vady, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, keď sa nestotožnil s námietkou navrhovateľky, že nevykonal riadne dokazovanie listinnými dôkazmi, pretože zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 04.11.2014 vyplýva, že súd prvého stupňa vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, jej právneho zástupcu a povereného zástupcu odporcu, pričom v priebehu konania (i na predmetnom pojednávaní) doručil obom sporovým stranám všetky vyjadrenia vo veci. Na predmetnom pojednávaní oboznámil

čítaním obsah do spisu založených listinných dôkazov, ktoré aj v zápisnici konkrétne špecifikoval, pričom zástupcovia účastníkov konania k oboznámeným dôkazom uviedli, že pripomienky nemajú, a že obsah dôkazov im je známy. Tvrdenie navrhovateľky o riadnom nevykonaní listinných dôkazov súdom prvého stupňa potom vyhodnotil ako nepravdivé a nemajúce oporu v predložennom spise. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že i keby súd prvého stupňa všetky listinné dôkazy podrobne nečítal, v zmysle ust. § 121 O.s.p. netreba dokazovať skutočnosti všeobecne známe alebo známe súdu z jeho činnosti. V posudzovanej veci je nepochybné, že obsah listinných dôkazov je účastníkom konania a ich zástupcom známy, a súdu prvého stupňa (ako i odvolaciemu súdu) je známy z jeho činnosti, nakoľko bývalí resp. súčasní členovia Družstva vedú pred Okresným súdom Bratislava I (a konkrétne aj pred sudkyňou JUDr. Hausleitnerovou) stovky sporov voči rovnakému odporcovi, na rovnakom skutkovom a právnom základe, v zastúpení rovnakým právnym zástupcom, a poukazujúc na rovnaké listinné dôkazy, takže dokazovanie ich podrobným čítaním, ani nebolo potrebné vykonať. Rovnaký právny názor zaujal aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp. zn. I Obo 283/2006 zo dňa 27.02.2008, a odvolací súd sa s ním stotožnil. Preto aj tvrdenie navrhovateľa o riadnom nevykonaní listinných dôkazov súdom prvého stupňa vyhodnotil ako účelové.“

Krajský súd následne prezentoval teoretické východiská posudzovania nesprávneho úradného postupu a podmienok pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ako aj podmienky dohľadu NBS v zmysle zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch). Následne krajský súd pokračoval:

«Odvolací súd sa najskôr stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v konaní nebol preukázaný nesprávny úradný postup zo strany Národnej banky Slovenska pri vykonávaní dohľadu nad činnosťou Družstva. Nevyhnutným predpokladom pre záver o tom, že postup Národnej banky Slovenska v preskúmvanej veci bol nesprávny, je normatívne vyjadrenie „správneho úradného postupu“ a zistenie, že Národná banka Slovenska tento postup nezachovala s tým, že v posudzovanej veci mal nesprávny úradný postup odporcu spočívať aj v tom, že Národná banka Slovenska oneskorene zistila neaktuálnosť Prospektu investície Družstva. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že námietka navrhovateľky, spočívajúca

v tvrdení, že povinnosťou Národnej banky Slovenska bolo dohliadať na aktualizáciu Prospektu investície, neobstojí. V danom prípade nie je sporné, že Národná banka Slovenska bola povinná vykonávať dohľad nad činnosťou Družstva ako vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt, v konaní však bol sporný rozsah tohto dohľadu. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že až od účinnosti novelizovaného ust. § 129 ods. 3 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zákona č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 129/2010 Z.z.), teda až od 01.06.2010, boli povinnosti vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt rozšírené tak, že Družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt malo zákonom uloženú povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície. Teda až od 01.06.2010 mohla Národná banka Slovenska dohliadať, či Družstvo dodržiava schválený Prospekt investície. Pokiaľ potom Družstvo od 31.12.2006 do 01.06.2010 zo zákona povinnosť dodržiavať schválený Prospekt investície nemalo, nemohla Národná banka Slovenska takúto povinnosť prostredníctvom výkonu dohľadu skúmať, keďže Družstvo samo o sebe nebolo povinné Prospekt investície dodržiavať. Tiež povinnosť aktualizovať Prospekt investície v zmysle ust. § 125c ods. 1 v spojení s § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. bola vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt stanovená až od 01.01.2009 na základe novelizovaného ust. § 127 ods. 4 zák. č. 566/2001 Z.z. (novela zák. č. 566/2001 Z.z. vykonaná zákonom č. 558/2008 Z.z.). Počas celej doby od vyhlásenia verejnej ponuky majetkových hodnôt zodpovedal investorom za pravdivosť a úplnosť údajov v Prospekte investícií štatutárny zástupca vyhlasovateľa verejnej ponuky majetkových hodnôt (§ 128 ods. 1 písm. h) zák. č. 566/2001 Z.z.).

Nebolo možné sa stotožniť ani s námietkou navrhovateľky o povinnosti Národnej banky Slovenska v oblasti skúmania rizikovosti portfólia Družstva, nakoľko zákon č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch neukladal vyhlasovateľovi verejnej ponuky majetkových hodnôt (teda ani Družstvu) žiadne povinnosti v oblasti rozloženia rizík, na rozdiel od iných dohliadaných subjektov, napr. správcovských spoločností pre kolektívne investovanie. Preto tieto neexistujúce povinnosti Družstva nemohla Národná banka Slovenska kontrolovať. Je nepochybné, že ak má byť štát skutočne považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktorým priamo zasiahli do základných práv subjektu, avšak na druhej strane nemožno prehliadnuť, že štát je povinný striktné dodržiavať právo v jeho ideálnej (škodu

nepôsobiacej) interpretácii vo svetle presne zákonom stanovených povinností Národnej banky Slovenska. Štát by sa nemohol zbaviť zodpovednosti za postup Národnej banky Slovenska iba v prípade, ak by sa jeho postup ukázal mylným, zasahujúcim do základných práv navrhovateľky, ktorý však nemôže vychádzať z toho, ako takýto postup navrhovateľka vyhodnotila, ale musí vychádzať výlučne z toho, že nemožno prisúdiť Národnej banke Slovenska pri aplikácii zákonov viac povinností ako tých, ktoré jej konkrétnym spôsobom zo zákona vyplývajú. ...

Národná banka Slovenska nevykonávala dohľad nad finančnými ukazovateľmi Družstva, ako sa mylne domnieva navrhovateľka. Podľa platnej právnej úpravy mohla totiž kontrolovať len to, či Družstvo plní informačné povinnosti v zmysle ust. § 126 až § 130 zák. č. 566/2001 Z.z. V tejto súvislosti treba poukázať i na to, že navrhovateľka si musela byť vedomá toho, že s jej investíciou je spojené riziko, a že doterajší alebo propagovaný výnos nie je zárukou budúcich výnosov (ust. § 129 ods. 1 písm. b) zák. č. 566/2001 Z.z. v znení platnom do 21.07.2013; § 126 až § 130 boli zo zákona č. 566/2001 Z.z. vypustené novelou vykonanou zákonom č. 206/2013 Z.z. účinným dňa 22.07.2013). Ak si toho navrhovateľka vedomá nebola, nemožno to pričítať na ťarchu Národnej banky Slovenska v zmysle zásady, podľa ktorej neznalosť zákona neospravedľňuje. To isté platí aj pokiaľ ide o jej argumentáciu, že o rozsahu dohľadu Národnej banky Slovenska nad činnosťou Družstva nemala vedomosť. Navrhovateľka ako člen družstva (t.j. podnikateľského subjektu) neinvestovala peňažné prostriedky do subjektu, na činnosť ktorého nemala žiaden vplyv, ale práve naopak, členská schôdza je najvyšším orgánom družstva, prostredníctvom ktorého členovia uplatňujú svoje právo riadiť záležitosti družstva, kontrolujú činnosť družstva a jeho orgánov v zmysle ustanovení Obchodného zákonníka a stanov Družstva. Sama navrhovateľka argumentovala tým, že peňažné prostriedky do Družstva vložila z dôvodu, že sa spoliehala na to, že družstvo a aj obchodník s cennými papiermi sú subjekty, nad ktorými vykonáva dohľad Národná banka Slovenska, a tak že bude zabezpečené ich riadne fungovanie, a tým budú nielen ochránené jej peňažné prostriedky, ale aj budú zhodnotené v garantovanej výške. Jej spoľahnutie vychádzalo z toho, že družstvo malo ako jednu z činností (zapísaných v predmete činnosti podľa výpisu z Obchodného registra) zhromažďovanie peňažných prostriedkov od svojich členov formou členských vkladov a vykonávania činností na uspokojovanie potrieb svojich členov, spočívajúce v efektívnom

zhodnotení vložených finančných prostriedkov. Navrhovateľka vložila svoje finančné prostriedky do Družstva s plným vedomím toho, že vložením finančných prostriedkov sa stala členom podnikateľského subjektu (Družstva), pričom s členstvom sú spojené určité práva a povinnosti, ktoré sa týkajú okrem iného aj hospodárenia a majetku družstva. Bola to práve samotná navrhovateľka (v danom prípade sa jedná o člena družstva a vzťah člena družstva k družstvu, a dodržiavanie stanovených povinností v tomto vzťahu ako prevenčnej povinnosti predchádzať škodám), ktorá zanedbala prevenčnú povinnosť uloženú jej Obchodným zákonníkom ako členovi družstva, a v zmysle ust. § 415 Obč. zák. mala postupovať ako člen družstva v spolupráci s ďalšími členmi družstva s primeranou dávkou opatrnosti, ktorú bolo možné od nej spravodlivo požadovať, a zvážiť možnú mieru rizika. Mohla a mala sa presvedčiť ako člen družstva o skutočnostiach uvádzaných Družstvom, mala sa aktívne, s dostatočnou starostlivosťou riadne a včas zaujímať o svoje práva (a ich výkon) voči družstvu, nakoľko ich podcenením či zanedbaním sa aj sama pričínila o znehodnotenie alebo nevyžiteľnosť investovaných prostriedkov.»

Krajský súd následne uviedol, že nebolo možné stotožniť sa ani s námietkou sťažovateľky o nedostatočných opatreniach NBS na nápravu protiprávneho stavu po zistení závažných pochybení obchodníka s cennými papiermi pri činnosti voči družstvu, keďže je preukázaný aktívny prístup NBS k obchodníkovi s cennými papiermi, existujú preukázané rozhodnutia NBS, ktorými uložila obchodníkovi s cennými papiermi pokutu a ktorými odobrala obchodníkovi s cennými papiermi povolenie na poskytovanie investičných služieb. Krajský súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s právnym záverom súdu prvého stupňa, že NBS svojím postupom neporušila svoje povinnosti, keďže pri výkone verejnej moci postupovala v rozsahu svojich kompetencií daných jej zákonom, nedopustila sa pri svojom rozhodovaní žiadneho excesu a ani nepostupovala spôsobom nezlučiteľným s ochranou základných práv a ľudských slobôd, a preto jej postup nie je možné kvalifikovať ako nesprávny podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoZS“). Z uvedeného je potom podľa krajského súdu zrejmé, že v konaní nebol preukázaný základný predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym

úradným postupom štátu v zmysle ustanovenia § 9 ZoZS, ktorým mal byť nesprávny úradný postup NBS.

2.2 Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka dovolanie, pričom namietala najmä prítomnosť dovolacieho dôvodu podľa § 237 ods. 1 písm. f) a § 241 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku. O dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie odmietol, a to s týmto záverom:

«Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na prijaté zjednocujúce stanovisko, ktoré bolo uverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 2/2016, nakoľko dospel k záveru, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) obsahuje vysvetlenie dôvodov, na ktorých odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Správnosť takéhoto nazerania na problematiku nepreskúmateľnosti súdneho rozhodnutia a jej dôsledkov potvrdzujú tiež rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky, napr. sp. zn. I. ÚS 184/2010, III. ÚS 184/2011, I. ÚS 264/2011, I. ÚS 141/2011, IV. ÚS 481/2011, III. ÚS 148/2012, IV. ÚS 208/2012, III. ÚS 551/2012, IV. ÚS 90/2013, IV. ÚS 196/2014, I. ÚS 287/2014, I. ÚS 606/2014, I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015, III. ÚS 288/2015. ...

Pokiaľ dovolateľka namietala, že v konaní došlo k vade podľa § 241 ods. 2 písm. b) O.s.p., dovolací súd uvádza, že tzv. „iná procesná vada“ je síce relevantný dovolací dôvod, úspešne však môže byť uplatnený iba v procesne prípustnom dovolaní. Konštantná judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zastáva názor, že takáto vada prípustnosť dovolania nezakladá (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011). ...

Nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (vid tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014). Nejde totiž o vadu konania, ktorá bola uvedená v § 237 ods. 1 O.s.p., ani znak (atribút, stránku) rozhodnutia, ktorý by bol uvedený v § 238 alebo § 239 O.s.p. ako zakladajúci prípustnosť dovolania.

Pokiaľ žalobkyňa namietala, že postup súdu v procese zisťovania skutkových podkladov pre rozhodnutie nebol správny, neúplný, dovolací súd uvádza, že v prípade neúplnosti alebo nesprávnosti skutkových zistení a skutkových záverov nejde o nedostatok, ktorý by bol v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky považovaný za dôvod zakladajúci procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. (obdobne tiež R 42/1993, R 37/1993, R 125/1999, R 6/2000 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, napríklad sp. zn. 2 Cdo 130/2011, 3 Cdo 248/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011 a 7 Cdo 38/2012).»

3. Podľa sťažovateľky napadnutý rozsudok krajského súdu je postavený na právnych a skutkových záveroch, ktoré sú podľa jej názoru zjavne nepodložené a arbitrárne, a preto z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné a tieto je potrebné ústavným súdom preskúmať. Nápravou napadnutého rozsudku krajského súdu sa najvyšší súd podľa mienky sťažovateľky odmietol zaoberať, keď vyhodnotil dovolanie proti napadnutému rozsudku krajského súdu ako neprijateľné. Zo strany najvyššieho súdu a krajského súdu tak podľa názoru sťažovateľky nebol rešpektovaný ústavný príkaz minimalizovať formalistický výklad práva. Konkrétne podľa sťažovateľky ide o nasledujúce závery:

- (i) limitácia dohľadu zo strany NBS a jej postup v medziach zákona a ústavy,
- (ii) zodpovednosť štátu nemôže nahrádzať primárnu zodpovednosť obchodníka s cennými papiermi voči družstvu, či sekundárnu zodpovednosť družstva voči sťažovateľovi,
- (iii) subsidiarita uplatneného nároku voči NBS vo vzťahu k pohľadávke uplatnenej v konkurze družstva.

3.1 Podľa vyjadrenia sťažovateľky NBS mala vedomosť o verejne známych skutočnostiach, že činnosťou obchodníka s cennými papiermi a družstva vzniká bezprostredne hroziace nebezpečenstvo vzniku škody, no napriek tomu však nekonala tak, aby včas vykonala preventívne opatrenia na predchádzanie vzniku tejto škody. Podľa názoru sťažovateľky nemožno vyvodiť jednoznačný záver o tom, že v rozhodnom čase NBS vykonávala dohľad iba v limitovanom rozsahu. Povinnosťou NBS podľa § 137 ods. 2 zákona o cenných papieroch je a bolo podľa sťažovateľky zisťovanie a vyhodnocovanie informácií a podkladov o skutočnostiach, ktoré sa týkajú dohliadaných subjektov aj ich

činnosti, pričom podľa § 135 ods. 1 zákona o cenných papieroch (ktorý platí v tomto znení už od 1. 5. 2007) družstvo ako vyhlasovateľ verejnej ponuky majetkových hodnôt, ako aj obchodník s cennými papiermi patrili a patria k povinne dohliadaným subjektom zo strany NBS. Podľa § 135 ods. 2 zákona o cenných papieroch mala podľa sťažovateľky NBS zisťovať (čo v prípade družstva ani obchodníka s cennými papiermi podľa sťažovateľky neurobila) všetky informácie a podklady o dodržiavaní, resp. nedodržiavaní povolení na činnosť vydaných NBS družstvu a obchodníkovi s cennými papiermi.

3.2 Pokračujúc vo svojej sťažnosti, sťažovateľka tvrdí, že všeobecné sudy taktiež pri svojom rozhodovaní nezohľadnili správu správcu konkurznej podstaty úpadcu – družstva o stave konkurzu a jeho výpoveď v konaní sp. zn. 7 C 206/2011, z ktorých podľa sťažovateľky jednoznačne vyplýva, že aktuálny stav konkurzu je taký, že objektívne vylučuje možnosť sťažovateľky ako veriteľa uspokojiť sa z konkurzu sp. zn. 3 K 95/2010. Existujúce konkurzné konanie podľa sťažovateľky samo osebe nevylučuje možnosť podať veriteľom, ktorí si prihlásili svoje pohľadávky do konkurzu, žalobu o náhradu škody proti štátu a nerobí žalobu predčasnou.

3.3 Namieste je podľa sťažovateľky úvaha, že najvyšší súd napadnutým uznesením vybočil z ústavných medzí rozhodovania príslušného orgánu ochrany práv. Svojím rozhodnutím najvyšší súd podľa mienky sťažovateľky de facto odmietol jej právo na súdnu ochranu. Sťažovateľka vidí zreteľný zásah do jej práva na spravodlivý proces aj v tom, že najvyšší súd nedostatočne odôvodnil svoj záver, a sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie najvyššieho súdu za nedostatočne odôvodnené.

4. Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu a inú ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/29/2017, 1Cdo/30/2017 zo dňa 25.04.2017 a rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Co/178/2015, 4Co/179/2015 zo dňa 20.04.2016 porušené bolo.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pod sp. zn. 1Cdo/29/2017, 1Cdo/30/2017 zo dňa 25.04.2017 a rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn.

4Co/178/2015, 4Co/179/2015 zo dňa 20.04.2016 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky a Krajský súd v Bratislave sú povinní uhradiť Sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia na účet jeho právneho zástupcu do 10 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto

možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (porov. napr. I. ÚS 105/06, II. ÚS 66/2011, III. ÚS 155/09, IV. ÚS 35/02).

III.

K napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu

7. Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravoval v čase podania dovolania § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“).

7.1 V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z v tom čase platného a účinného § 237 ods. 1 OSP výslovne vyplývalo, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené pod písm. a) až písm. g) tohto zákonného ustanovenia.

7.2 Ústavný súd konštatuje, že rešpektuje koncepciu opravných prostriedkov, tak ako si ju nastaví najvyšší súd, ak je to v medziach ústavy (porov. II. ÚS 398/08). Rovnako ústavný súd rešpektuje výklad a aplikáciu ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich dovolacie dôvody tak, ako si ich nastaví najvyšší súd. To sa týka aj v čase rozhodovania najvyššieho súdu napadnutým uznesením platného a účinného dovolacieho dôvodu podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP (odňatie možnosti konať pred súdom). Otázka posúdenia prípustnosti mimoriadneho dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľky (mutatis mutandis IV. ÚS 35/02). Najvyšší súd k tomuto dovolaciemu dôvodu prijal stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky 1/2016), podľa ktorého: *„Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov*

podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku.“

7.3 Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala, že postup najvyššieho súdu by nemal oporu v zákone alebo v judikatúre najvyššieho súdu.

7.4 Nepatrí ústavnému súdu nahrádzať právne názory najvyššieho súdu a pokiaľ závery najvyššieho súdu v otázke prípustnosti dovolania vzhľadom na skutkový stav nie sú zjavne svojvoľné alebo nelogické, či z iného dôvodu ústavne neudržateľné, ústavný súd nemá dôvod do právomoci najvyššieho súdu v otázke ustálenia prípustnosti dovolania na základe prítomnosti zákonom predpokladaného dovolacieho dôvodu zasahovať.

7.5 Ústavný súd uzatvára, že právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania [resp. neexistencii dovolacích dôvodov podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku a výkladu § 241 OSP, na údajnú prítomnosť ktorých sťažovateľka poukazovala] je vzhľadom na skutkový stav v sťažovateľkinej veci v napadnutom uznesení zdôvodnený ústavne udržateľným spôsobom.

7.6 Na základe prezentovaných záverov ústavný súd odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

K napadnutému rozsudku krajského súdu

8. Predmetom sťažnosti v tejto časti je predovšetkým námietka sťažovateľky, že napadnutý rozsudok krajského súdu je postavený na právnych a skutkových záveroch, ktoré sú podľa názoru sťažovateľky zjavne nepodložené a arbitrárne, a preto z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné.

9. Pri rozhodovaní orgánov verejnej moci (t. j. aj súdov) o právach a povinnostiach fyzických osôb a právnických osôb v konkrétnom právom upravenom procese je nevyhnutné akcentovať princípy demokratického právneho štátu formujúce každé konanie. Tieto princípy nachádzame v čl. 46 a nasl. ústavy (právo na súdnu a inú právnu ochranu),

ako aj v čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na spravodlivý proces). Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť všeobecného súdu viazaného procesnoprávnymi a hmotnoprávnymi predpismi, dodržiavanie ktorých je garanciou práva na súdnu ochranu, vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). Súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníka konania, je však povinný na zákonom predpokladané a umožnené procesné úkony účastníka primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným právom (porov. v tomto zmysle IV. ÚS 252/04, IV. ÚS 329/04, IV. ÚS 340/04, III. ÚS 32/07).

9.1 Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je, ako už bolo uvedené, taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a z ktorého musí byť bez ohľadu na to, či sa odvolací (prípadne dovolací) súd stotožní a inkorporuje odôvodnenie rozhodnutí inštančne nižších súdov, zrejme, že sa zaoberal a vyjadril k esenciálnym otázkam vzťahujúcim sa na ním prejednávanú vec a neuspokojil sa bez ďalšieho so závermi inštančne nižších súdov (pozri napr. *Helle v. Fínsko*, č. 20772/92, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 19. 12. 1997, bod 60; *Rajkovič v. Chorvátsko*, č. 50943/99, rozhodnutie z 3. 5. 2001, bod 2). Rozhodnutie všeobecného súdu musí obsahovať dostatok skutkových a právnych záverov, pričom tieto závery nesmú byť svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené.

10. Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti bolo posúdiť, či odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu signalizuje potenciálnu arbitrárnosť v interpretácii a aplikácii príslušných právnych noriem vzťahujúcich sa na vec sťažovateľky a s tým spojené možné porušenie označených ústavných práv sťažovateľky, alebo naopak, či vzhľadom na odôvodnenie napadnutého rozsudku a právne závery krajského súdu v ňom uvedené je sťažnosť zjavne neopodstatnená a ani po jej prijatí na ďalšie konanie by nebolo možné konštatovať porušenie označených ústavných práv sťažovateľky napadnutým rozsudkom krajského súdu.

10.1 Posudzujúc procesný postup krajského súdu v konaní o odvolaní sťažovateľky, ústavný súd konštatuje, že krajský súd vo veci sťažovateľkinho odvolania konal zákonom predpísaným procesným postupom. Postup krajského súdu plne korešpondoval so zákonnými požiadavkami kladenými na postup odvolacieho súdu a požiadavkami kladenými ústavou a dohovorom na procesný postup všeobecného súdu.

10.2 Z formálneho hľadiska nemožno napadnutému rozsudku krajského súdu pre účely posudzovania dodržania dikcie čl. 46 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 dohovoru nič vytknúť. Napadnutý rozsudok krajského súdu spĺňa požiadavky vyplývajúce z príslušnej zákonnej reglementácie formálnej kvality rozhodnutia odvolacieho súdu tejto procesnej formy.

10.3 Čo sa týka skutkových a právnych záverov, a teda aj interpretácie a aplikácie ustanovení ZoZS odvolacím súdom a aj odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ústavný súd uzatvára, že pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého rozsudku krajského súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo ich arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Krajský súd nijako nevybočil z medzí určených čl. 46 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil skutkové zistenia a svoj právny názor, aplikoval a interpretoval príslušné právne normy v súlade s ich znením, obsahom i duchom.

10.4 Odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je stručnejšieho rázu, ale je vyčerpávajúce, krajský súd sa neobmedzil na citovanie alebo parafrázovanie záverov okresného súdu, ale sám učinil závery vo veci sťažovateľky. Sťažovateľke sa dostalo odpovede na ťažiskové otázky rámčujúce jej vec, a to čo sa týka povinností NBS pri výkone dohľadu na finančnom trhu a splnenia podmienok upravených ZoZS pre vznik nároku na náhradu škody. Tieto právne závery krajského súdu nie je potrebné zo strany ústavného súdu v žiadnom smere dopĺňať alebo revidovať, ústavný súd na ne s ohľadom na námietky sťažovateľky týkajúce sa dohľadu NBS na finančnom trhu plne odkazuje, keďže podľa ústavného súdu sú ústavne udržateľné a bohaté na relevantné a právne čisté argumenty týkajúce sa aplikovateľnosti a interpretácie zákona o cenných papieroch a ZoZS.

10.5 Závery krajského súdu a ich odôvodnenie, ako aj postup krajského súdu v odvolacom konaní je teda nutné považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nie je oprávnený v tomto prípade zasahovať. Z týchto dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť aj v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2017